PROPERTY OF ACKU

اراده DAILY

د افغان نشراتي مرکز ملي خپلواکه ورځپاڼه

۱۲۰۹

سال تاسیس ۱۳۷۹ هـ. ش

دوولسم کال - دویمه دوره، ۱۲۰۹ مه گڼه، پر له پسې ۲۲۸۳ گڼه د ۱۳۹۰ ل.د سلواغې ۴ مه - د سې شنبې ورځ، د ۱۴۳۳ هـ ق صفرالمظفر ۲۹ مه د ۲۰۱۲ د جنورۍ ۲۴ مه

اوسمهال د نظام د بدلون شرایط برابر نه دي!

د افغانستان حکومت له خپلو وسلوالو مخالفانو سره د خبرو او پخلاینې په شرطونو کې یو اساسي شرط دا باله چې باید هغوی د افغانستان اوسنی اساسي قانون ومني.

دا دی له ښه مرغه یا له بده مرغه د کرزي اصلي متحدانو د اساسي قانون د بدلولو لپاره هلې ځلې پیل کړي. دوی وایي چې اوسنی ریاستي نظام دې په پارلماني نظام واوړي. دا هم وایي چې د خپلې دې غوښتنې لپاره یې د یوملیون افغانانو لاسلیکونه راټول کړي یا یې راټولوي. نو چې داسې **۳مخ**

له طبیعي پېښو زیانمن خلک سختې مرستې ته اړ دي

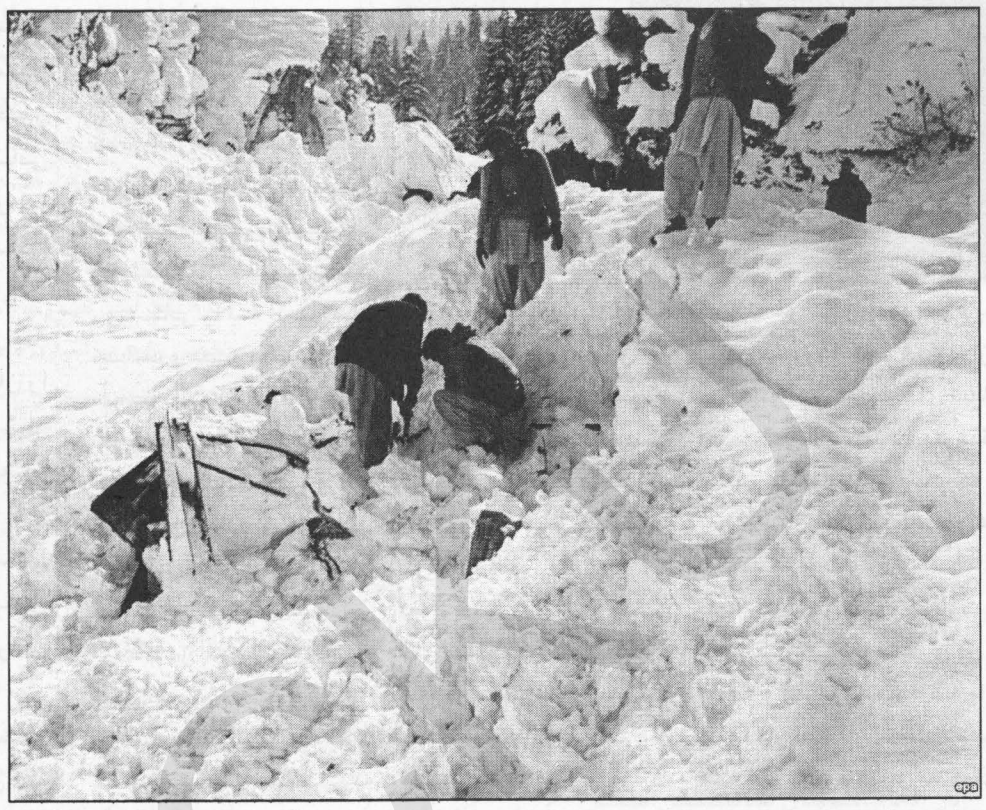

د افغانستان د ولسي جرګې یو شمېر غړو د خپل دویم تقنیني کال د پیل پر دویمه ورځ دا خبرداري ورکړ، چې د وروستیو ورځو له زیانمنو شویو سره مرسته ونه شي نو یو انساني ناورین به رامنځ ته شي.

په ولسي جرګه کې د بدخشان د خلکو استازی شاه عبدالاحد وړمه ورځ وویل، چې د وروستیو ورځو له املې په دغه ولایت کې د ۱۲ ولسوالیو لارې تړل شوي دي.

د ده په وینا تر اوسه له طبیعي پېښو سره د مبارزې اداره له خوا له دغو زیانمنو شویو سره هېڅ ډول مرسته نه ده شوې: «موږ د ولایت د بېړنۍ مرستو له کمېټې سره هم دوه ځله وکتل، خو له بده مرغه چې تیاری یې نه درلوده، خپل منځ کې یې همغږي نه درلوده، تاسو پوهیږئ چې د واورې د وروستیو ورځو له املې د بدخشان وضعیت ډېر د اندېښنې وړ دی، د دوولسو ولسوالیو لارې بیخې بندې دي، ان د بېړنیو مرستو په مرکز کې مې د مسوولینو له خولې واوریدل چې د راګ په ولسوالیو کې ګډام لرو خو ما چې کله معلومات تر لاسه کړل د راګ په ولسوالی کې ان یو ګرام خوراکي توکي هم نه لري.

که چېرې حکومتي مسوولین په دې برخه کې پاملرنه ونه کړي، خلکو سره مرسته ونه **۳مخ**

افغان سرتېري د طالبانو مړو ته د سپکاوي د غچ په موخه فرانسوي سرتېري وژلي

هغه افغان عسکر، چې د جمعې په ورځ یې په کاپیسا ولایت کې ځلور فرانسوي پوځیان ووژل او ۱۶ نور ژوبل کړل، د خپل دې کار علت هغه ویډیو وبلله چې په هغې کې څو تنه امریکایي پوځیان د طالبانو پر مړو بولې کوي.

د فرانس پریس خبري اژانس د راپور له مخې د افغانستان د ملي اردو یوه چارواکي وویل، دا خبره پر فرانسوي پوځیانو حمله کوونکي سرتېري په لومړنیو اعترافونو کې فرانسویانو ته کړې ده.

همدارازیوه بل خبرځای چې د کورنیو چارو وزارت له معلوماتو څخه خبر و، د نامه د نه څرګندېدو په شرط تایید کړه چې افغان عسکر دې ویډیو پارولی و.

د فرانس پریس خبري اژانس د راپور له مخې دغه خبرځای وویل: «افغان عسکر په لومړنیو اعترافونو کې ویلي، کله چې یې د طالبانو پر جسدونو د امریکایي پوځیانو د بولو ویډیو ولیدله، سخت وپارېد چې په مقابل کې یې بهرني پوځیان ووژني.»

د طالبانو پر مړو د امریکایي پوځیانو د بولو ویډیو د روانې میاشتې په لومړیو کې په انټرنټ کې خپره شوه. په دې ویډیو کې ځلور تنه امریکایي عسکر

ښودل کېږي چې د طالبانو پر وژل شویو غړیو متیازې کوي او یو عسکر، چې په دې هم پوهېږي چې فلم یې اخیستل کېږي، یوه مړي ته وایي: «اندېواله ورځ دې ښه اوسه»

د امریکا پوځ او دفاع وزارت د دې ویډیو پر خپرېدو سخت عکس العمل وښود، ویې ویل چې له تحقیقاتو وروسته یې خپل عسکر وپېژندل او هغوی یې ونیول. دوی همدارازوویل چې د دغو عسکرو کار د امریکا د اردو دارزښتونو خلاف دی. خو په تېرو **۳مخ**

آنها جنایت می کنند! ۲

مرگ چهار سرباز فرانسه در افغانستان پاریس را در تنگنا گذاشته است

مرگ چهار سرباز فرانسوی و زخمی شدن ۱۶ تن دیگر در افغانستان، دولت نیکلا سارکوزی را در تنگنا قرار داده است، به گونه یی که موضوع ارایهٔ یک ابتکار عمل برای تغییر این ماموریت مطرح شده است.

به گزارش دیروز فرانسپرس معاون رییس شورای ملی حزب حاکم فرانسه /یو. ام. پ/ گفت: سارکوزی در نظر دارد، در زمینهٔ حضور نیروهای فرانسوی در افغانستان، ابتکار عمل انجام دهد.

'بریس اورتفو' وزیر داخلهٔ پیشین فرانسه نیز به خبرنگاران گفت: پاریس نمی تواند، ماموریتی را ادامه دهد که وظیفهٔ نیروهای افغانی است.

پس از مرگ چهار نظامی فرانسوی و زخمی شدن ۱۶ تن دیگر در منطقهٔ تگاب ولایت کاپیسا در جمعهٔ گذشته (۱۸ جنوری) که گزارش شده عامل تیراندازی یک عسکر اردوی ملی بوده است، سارکوزی دستور داد، برنامهٔ 'آموزش نظامی' به نیروهای افغان و همچنین کمک های فرانسه در این زمینه تا اعلام تصمیم بعدی، متوقف شود.

گزارش شده که قرار است، سارکوزی در دیدار با رییس جمهور کرزی در الیزه، موضوع حضور نیروهای فرانسوی در خاک این کشور و احتمال تصمیم گیری برای خروج خارج چارچوب تقویم امریکایی تعیین شده، را مورد بحث و بررسی قرار دهد.

این دومین عملیاتی است که یک سرباز مربوط به نیروهای اردوی ملی ضمن نزدیک شدن به نیروهای فرانسوی، آنان را هدف رگبار قرار داده است.

در آخرین عملیات که طالبان نیز، مسوولیت آنرا برعهده گرفت، یک نفر که لباس نظامی برتن داشت، نظامیان فرانسوی حاضر در یک پایگاه آموزش نظامی نیروهای افغان را هدف قرار داد.

۸۲ نیروی فرانسوی از سال ۲۰۰۱ تا کنون در خاک افغانستان در جریان درگیری ها و عملیات انتحاری جان باخته اند.

اورتفو در توجیه ادامهٔ حضور نظامیان فرانسوی در خاک افغانستان نیز گفت: نیروهای ما تنها با هدف کمک به مقام های کابل برای مبارزه با طالبان فعالیت می کنند.

وی با اشاره به امکان خروج زودتر نیروهای فرانسوی از خاک افغانستان نیز گفت: سارکوزی قصد دارد، به ابتکارعملی دراین زمینه دست بزند و پاریس نمی تواند، به ماموریت خود ادامه دهد. ص۳

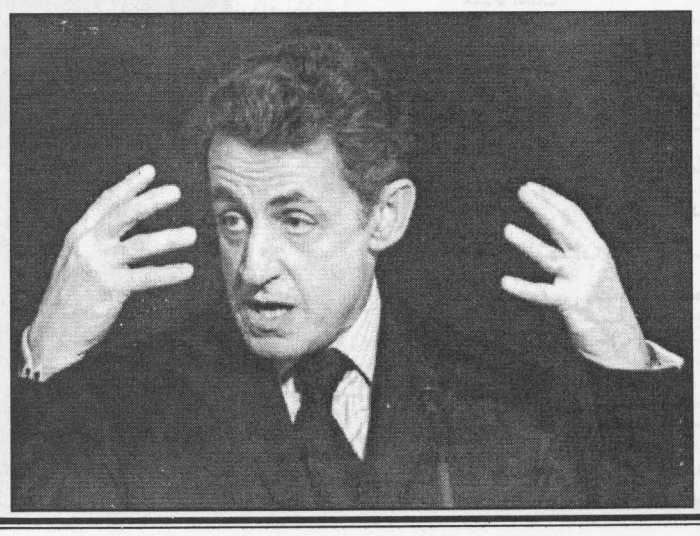

د لوی او بښونکې خدای ﷻ په نامه

سرمقاله

گراسمن در پی آشتی با گروه حقانی

گفته می شود که مارک گراسمن نمایندهٔ خاص اوباما برای افغانستان و پاکستان در جریان سفر اخیرش به منطقه، با نمایندهٔ گروه هایی از طالبان نیز دیدارهایی داشته است. این دیدارها چنانکه خود گراسمن روز گذشته در کنفرانس خبری اش به آن به صورت تلمیحی نیز، اشاره کرد، با سرسخت ترین شاخهٔ طالبان یعنی نماینده گان گروه حقانی صورت گرفته است.

دیدار مارک گراسمن نمایندهٔ ویژهٔ امریکا در امور افغانستان و پاکستان با نمایندهٔ گروه حقانی بیانگر تلاش واشنگتن برای مصالحه و سازش با گروه هایی است که آنها را زمانی تروریست می دانست.

امریکا با متهم کردن این گروه به حملهٔ اخیر به سفارت امریکا در افغانستان، دولت پاکستان را برای از بین بردن گروه حقانی تحت فشار قرارداد. به گونه یی که به تشدید اختلاف میان واشنگتن و اسلام آباد منجر شد.

با توجه به اینکه امریکا محل فعالیت گروه حقانی را وزیرستان شمالی پاکستان می داند، گفتگوی گروسمن با نمایندهٔ این گروه ظاهرا نادیده گرفتن نقش اسلام آباد در تحولات افغانستان است.

از اینرو، در حالی که دولت پاکستان با سفر گروسمن به اسلام آباد موافقت نکرد، تاکید وی بر گفتگو با نمایندهٔ گروه حقانی قابل توجه و تامل است.

این موضوع از دوجهت قابل بررسی است؛ اول انکه مقام های نظامی و سیاسی پاکستان از گفتگوی گروسمن با نماینده گان گروه حقانی مطلع بوده اند و خود زمینهٔ آنرا فراهم کرده اند. دوم آنکه امریکا برای کم اهمیت نشان دادن نقش پاکستان در تحولات منطقه به ویژه روند مذاکرات صلح افغانستان، پس از طالبان مستقیما با گروه حقانی نیز، وارد گفتگو شده است.

با توجه به نفوذ پاکستان بر این گروه، ناظران سیاسی به این موضوع با تردید می نگرند.

از دیدگاه ناظران سیاسی، امریکا برای سرپوش گذاشتن بر بی کفایتی خود و دولت ناکارآمد افغان، ابتدا کوشید پاکستان را با متهم به همکاری نکردن، مسبب شکست خود نشان دهد؛ اما اکنون درصدد سازش با گروه هایی است که انها را تروریست نامیده و برای نابودی آنها به افغانستان لشکر کشی کرد.

این روند خود نشان می دهد، حضور ده ساله و سرمایه گذاری بزرگ امریکا و جامعهٔ به منظور رسیدن به اهداف از قبیل، تشکیل ادارهٔ سالم، امنیت بهتر، اقتصاد بالا، جامعهٔمترقی و متمدن و ریشه کن سازی فساد و محو مواد مخدر با شکست مواجه شده است؛ و به این ترتیب از جریان فعال سیاسی حیطهٔ قدرت مایوس و ناامید به نظر می رسد، و اکنون در پی آن است، تا از مهره های کنارگذاشته استفاده نماید که این روند خود، چالش های قابل توجهی به دوستان دیروزی و حاکمان ناکارآمد دولت کابل به دنبال خواهد داشت.

آنها جنایت می کنند!

بعد از هتک حرمت سربازان امریکایی به اجساد چند تن از هموطنان و بعد از آزار جنسی سربازان انگلیسی به یک پسر و دختر بچه، اینبار تصاویر یک نوار ویدیویی که در انترنت منتشر شده، نشان می دهد که نظامیان کانادایی مستقر در افغانستان، خانه یک روستایی را به آتش می کشند.

تصاویر یک نوار ویدیویی که در انترنت منتشر شده، نشان می دهد که نظامیان کانادایی مستقر در افغانستان خانهٔ یک روستایی را به آتش می کشند و بعد نظاره گر سوختن این خانهٔ حقیر می شوند. هرچند هنوز معلوم نیست، این حادثه کجا و چه زمانی روی داده است، ولی در واقعی بودن این جنایت توسط این نظامیان کانادایی آن هم در افغانستان هیچ شکی نیست؟!

با افشاء و تکرار این جنایات غیر انسانی متاسفانه مقام‌های افغانستان بخصوص رییس جمهور کرزی و حتا شورای حمایت از حقوق بشر، صرفا به محکوم کردن بسنده می کنند و تنها در بیانیه ها، خواستار پیگیری عاملان این اعمال شنیع می شوند. همین. اما در دل دست دوستی به سوی سران کشورهای این نظامیان دراز می کنند.

نمونهٔ بارز این دو رنگی های مسوولان افغانستان، سفر قریب الوقوع ریاست جمهوری به اروپاست. به گفتهٔ سخنگوی وزارت خارجهٔ محترم کرزی هفتهٔ آینده برای امضای پیمان استراتیژیک با کشورهای ایتالیا، فرانسه و بریتانیا به این کشورها سفر می کند .

به گفتهٔ موسی زی، موضوع پیمان با این کشورها، کمک های درازمدت سه کشور در عرصه های سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و امنیتی با افغانستان است، که برای پس از سال ۲۰۱۴ تنظیم خواهد شد، هرچند که مدت و زمان امضای این پیمان ها با هر کشور متفاوت است .

این پیمان های همکاری در حالی تنظیم و اجرا می شود که بارها و بارها کارشناسان مسایل سیاسی گفته اند: محترم کرزی به جای اخذ معاهدات استراتیژیک با کشورهای قدرتمندی که سیاست های شان ماهیت توسعه طلبانه و استعمارگرانه دارد، به رویکرد همگرایی منطقه یی در سیاست و روابط خارجی خود در عرصهٔ سیاسی و اقتصادی رو بیاورد و روابطش را با کشورهای منطقه گسترده بسازد و در این زمینه برنامه های عملی وسیعی داشته باشد.

روشن است که همگرایی منطقه یی و ایجاد همکاری های متقابل میان کشورهای منطقه و همسایه به مراتب برای ثبات، پیشرفت اقتصادی، تامین استقلال اقتصادی، اجتماعی و سیاسی افغانستان مفیدتر است، تا اینکه به صورت یکجانبه با

کشورهای قدرتمند ص۳

ظاهر قدیر نایب اول ولسی جرگه انتخاب گردید

نایب اول ولسی جرگه انتخاب گردید؛ اما نامزدان کرسی های نایب دوم، منشی و نایب منشی؛ به خاطر بدست نیاوردن رای لازم به دور دوم انتخابات رفتند.

در جلسهٔ دیروز، نماینده گان ولسی جرگه، برای انتخاب معاون اول و دوم، منشی و نایب منشی رای دادند.

در مجلس دیروزی ۲۱۰ وکیل آرای خود را استعمال نمودند، نامزد موفق باید بیش از نصف این آرا (حد اقل ۱۰۵رای) را به دست می آورد.

حاجی عبدالظاهر قدیر نمایندهٔ مردم ننگرهار در ولسی جرگه با کسب ۱۴۰ رای کرسی معاونیت اول را از آن خود کرد، اما نادر خان کتوازی نمایندهٔ پکتیکا با کسب ۴۶ رای نتوانست، دراین پُست انتخاب گردد.

برای انتخاب نایب اول ۸ رای باطل و ۱۶ رای سفید استفاده شده است.

همچنان احمد بهزاد نمایندهٔ مردم هرات با۷۲ رای، داکتر جعفر مهدوی نمایندهٔ مردم کابل با ۵۵ رای و محمد عبدهٔ نمایندهٔ مردم بلخ با بدست آوردن ۵۲ رای نتوانستند، کرسی معاونیت دوم را به دست بیاورند.

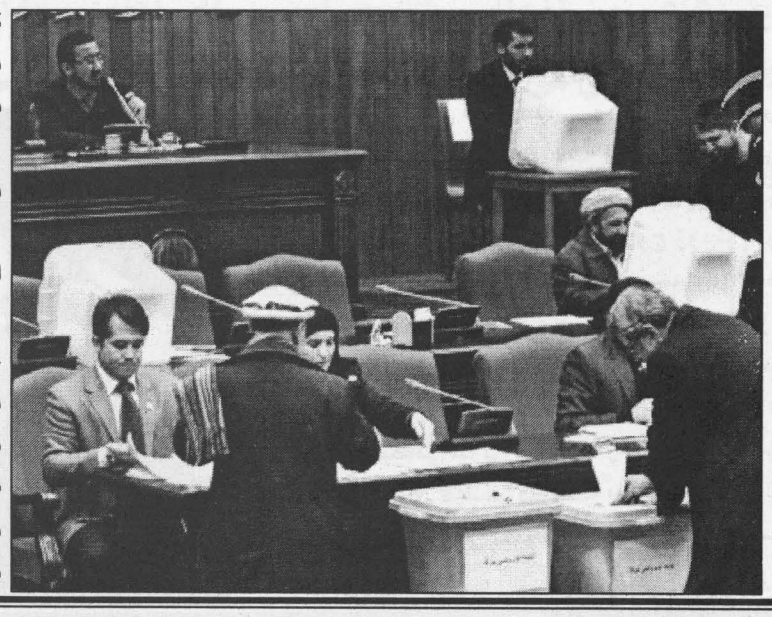

درانتخابات نایب دوم ۱۱ رای باطل و ۲۰ رای سفید استفاده شده است.

به این ترتیب عبدالستار خواصی نمایندهٔ مردم پروان باکسب ۱۰۵ رای و ظهیر سعادت نمایندهٔ مردم پنجشیر با بدست آوردن ۶۶ رای نیز نتوانستند، در پُست منشی این مجلس انتخاب شوند.

برای انتخاب منشی ولسی جرگه ۱۳ رای باطل و ۲۶ رای سفید استفاده شده است.

قیس حسن نمایندهٔ مردم کابل با کسب ۸۱ رای ومحمد فرهاد عظیمی با بدست آوردن ۱۰۴ رای نتوانستند، کرسی نایب منشی ولسی جرگه را بدست بیاورند.

برای انتخاب نائب منشی ولسی جرگه ۷ رای باطل و ۱۸ رای سفید استفاده شده است.

قرار است امروز برای تعیین نایب دوم میان احمدبهزاد و داکترجعفرمهدوی، برای تعیین منشی بین عبدالستار خواصی و ظهیرسعادت و برای انتخاب نایب منشی میان قیس حسن و محمد فرهاد عظیمی، انتخابات صورت بگیرد.

درهیأت اداری سال نخست دورهٔ شانزدهم

ص۳

افغان سرتېري د طالبانو مړو ته ...

ده ولې باید له وسلوالو مخالفانو څخه داوسني نظام او د هغه د اساسي قانون د درناوي غوښتنه وشي.

د نظام او قانون د بدلون لپاره څو لارې شته. یوه داده چې دملت استازي په غوح اکثریت پرېکړه وکړي، بله زیاته معموله (په نړۍ کې) داده چې د اساسي قانون په اړه ټولپوښتنه وشي. افغانان پر دې سر ببره یوه بله طریقه هم لري چې هغې ته لویه جرګه وایي.

تر هغو چې طالبان او حکمتیار سولې ته نه وي حاضر شوي، نه لویه جرګه جوړېدای شي او نه ټولپوښتنه یا انتخابات کېدای شي ځکه چې لږ تر لږه د هیواد نیمایي برخه ناامنه ده.

نوښه خبره دا ده چې اول د سولې لپاره هڅه وشي او بیا د اساسي قانون د بدلانه لپاره ټولپوښتنه وشي چې ایا خلک د عبدالله عبدالله او محقق خپلو په شان پارلماني او فدرالي سیستم غواړي که اسلامي او شرعي نظام.

ټولپوښتنه باید د هندوستان له وېشلو وروسته د پښتنو د برخلیک پر سر د ټولپوښتنې په شان نه وي چې خلکو ته یې یوازې دوه انتخابونه پرې ایښي وو «قرآن غواړي او که ګرنګ؟»

اوسمهال د نظام د بدلون شرایط ...

لسو کلونو کې د امریکایي پوځیانو له لوري په ځلونو داسې کارونه شوي چې د افغانانو د پارېدو سبب کېږي. دا ډول کارونه په خپله دوی افشا کړي دي، له همدې کبله ډېر خلک دا ډول کارونو ته د شک په سترګه ګوري او وایي امریکایي پوځیان بې موجبه د شپې په مخه په وارونو د بېګناه خلکو پز کورونو بریدونه کوي، هغوی نیسي، وژني یا ژوبلوي او قصداً خلک د ځان په خلاف پاروي.

مرګ چهار سرباز فرانسه ...

در حالی اورتفو به عنوان یک چهرهٔ بسیار نزدیک به سارکوزی این موضع را ابراز کرده که فرانسوا اولاند رقیب سوسیالیست و سرسخت سارکوزی، تصریح کرده است: در صورت انتخاب شدن به عنوان رییس جمهور، زمینه خروج آنی نیروهای فرانسوی از افغانستان را فراهم خواهد کرد.

این در حالی است که افکار عمومی فرانسه نیز، مخالف حضور این نیروها در خاک افغانستان هستند.

فرانسه پیش از این اعلام کرده که در نظر دارد، متناسب با تقویم امریکایی زمینهٔ خروج نیروهای خود از خاک افغانستان را تا سال ۲۰۱۴ میلادی فراهم کند.

هم اکنون سه هزار و ۶۰۰ سرباز فرانسوی در افغانستان حضور دارند که بخشی از آن در درهٔ کاپیسا مستقر اند که به منطقهٔ مرگ شهرت یافته است.

آنها جنایت می ...

غربی دارای روابط درازمدت استراتیژیک باشیم .

طی این ده سال مردم ما شاهد جنایات و خیانت های خارجی ها در عرصه های نظامی، اقتصادی و سیاسی بوده ایم. مردم ما دیده اند که بیشترین فساد در موسسات خارجی وجود دارد، بی اعتنایی به ارزش های سنتی، فرهنگی ، تاریخی، اعتقادی و باورهای دینی مردم افغانستان را هم که این روزها به اوج خود رسانده اند، به حدی که شاید بتوان مدعی شد خارجی ها در هیچ عرصه یی نتوانسته اند، رضایت مردم افغانستان را بدست آورند.

به گزارش شبکهٔ اطلاع رسانی، با این حال هنوز رییس جمهور و برخی دیگر از اعضای کابینه مدعی هستند که خارجی ها بهتر است، چند صد سال دیگری هم در افغانستان بمانند، اگر جنایتی هم مرتکب شدند و ملت اعتراض نمودند، آنها را به صورت ضمنی و لسانی محکوم می کنیم!

متاسفانه حب قدرت و کرسی طلبی مسوولان افغان سبب شده، تا در این سال اخیر، دولتمردان کشور به خواسته های غرب بیشتر روی بیاورند، زیرا می دانند که بعد از سال ۲۰۱۴ و اتمام ریاست جمهوری محترم کرزی، این غربی ها هستند که حکومت آینده را بنا می نهند. پس بهتر است، برای بقای قدرت خود با غرب باشیم تا با مردم!

له طبیعي پېښو زیانمن خلک ...

کړي او مواصلاتي لارې ورته خلاصې نه کړي نو مور ډېر په اندېښنه کې یو چې بدخشان به له یوې لویې ناورینې پېښې سره مخامخ کړي).

د ښاغلي افضلي په وینا په دغه ولایت کې د وروستیو واورو ښویدنو او سړې هوا له امله لسګونه کسان مړه شوي.

د هغه په وینا د بدخشان ولایت دوو تنو اوسېدونکو د یکشنبې په شپه خپل ژوند له لاسه ورکړ.

نه یوازې بدخشان بلکې په دې وروستیو څو ورځو کې یو شمېر نور ولایتونه لکه دایکندي، بغلان او نورستان کې هم ډېرې واورې وریدلې دي.

په ولسي جرګه کې د دایکندي د خلکو استازي محمد نور اکبري ازادی راډیو ته وویل، چې په دغه ولایت کې هم د وروستیو ورښتونو له امله خلک له ګڼ شمېر ستونزو سره مخ شوي او د شپږو ولسوالیو لارې یې ترل شوې دي: (دایکندي داسې یو ځای دی چې که تاسو هلته لاړ شي، نو د غرونو له لارې شل یا دوه ویشت ساعته لار ده، په ژمې کې ډېر ځله لارې بندې وي، دغه اوس چې زه خبرې کوم له څو ورځو راهیسې لارې بندې دي، د دایکندي خلک غواړي چې مرسته ورسره وشي چې له بده مرغه په یو شمیر ولسوالیو کې یو شمېر ولسوالان هغه د ګوندونو له مخې ویشي، هغه ګوند چې په دوي پورې ترلې وي هغوی ته یې ورکوي، او مستحق کسان پاتې کېږي).

خو د رپوټونو له مخې له طبیعي پېښو سره د مبارزې په اداره داسې انتقادونه کېږي چې ګواکې د دوی د نه پاملرنې له امله هر کال د ژمي په را رسیدو سره د هیواد په ګڼ شمیر ولایتونو کې ډېر شمیر خلک خپل ژوند له لاسه ورکړي.

ظاهر قدیر نایب اول ...

تقنینی، عبدالرووف ابراهیمی نمایندهٔ کندز به حیث رییس، خالد پشتون نمایندهٔ کندهار منحیث نایب اول، احمدبهزاد نمایندهٔ هرات به صفت نایب دوم، عبدالقادر قلاتوال نمایندهٔ زابل به صفت منشی و محمد فرهاد عظیمی نمایندهٔ بلخ، به صفت نایب منشی شامل بودند.

همچنان به اساس قانون اصول وظایف شورای ملی در شروع هر سال کاری، معاون اول و دوم منشی و نائب منشی هر دو مجلس به اساس رای نماینده گان انتخاب می گردد.

سرمایه گذاری خارجی ...

برآورد شده است. معدن مس عینک با برخورداری بیش از ۱۱ میلیون تن مس، دومین معدن کلان مس در جهان است. علاوه براین، پیش بینی می شود که این معدن ۸۰۰۰ شغل مستقیم ایجاد کند. علاوه بر اینها چین برای تامین یک نیروگاه ۴۰۰ میگاواتی در بیرون از فابریکه و ساخت یک خط ریل به تاجکستان، و سرمایه گذاری قابل توجهی در مکاتب، خانه ها و شفاخانه ها وعده داده است.

همچنین افغانستان اولین قرارداد اکتشافی و استخراج نفتی خود را با چین امضاء نمود. حکومت افغانستان به شرکت ملی نفت چین اجازهٔ اکتشاف نفت در حوزهٔ آمو دریا در شمال شرقی کشور را داد. با این قرارداد، شرکت نفت چین اولین شرکت خارجی تولید کنندهٔ نفت در افغانستان خواهد بود. ذخایر تثبیت شدهٔ نفت این حوزه، ۸۷ میلیون بشکه تخمین زده می‌شود. شرکت ملی نفت چین از نفت استخراج شده، ۱۵ درصد حق‌الامتیاز و ۲۰ درصد تکس به دولت افغانستان خواهد پرداخت و سهم افغانستان از فایدهٔ نفت استخراج شده ۷۰ درصد خواهد بود.

به گفتهٔ روح الله احمدزی (رییس بخش تشویق سرمایه گذاری آیسا) ارزش منابع طبیعی افغانستان سه تریلیون دالر تخمین زده می شود و هم اکنون ۴۷ شرکت چینی در بخش استخراج معادن و سایر عرصه ها در افغانستان فعالیت دارند.

فعالیت کشور چین در امور اقتصادی افغانستان به روند توسعه و رشد اقتصادی کشور کمک زیادی خواهد کرد. چین علاقمندی زیادی برای سرمایه گذاری روی معادن خام افغانستان دارد و سعی دارد، تا در زمینه های دیگر نیز، سرمایه گذاری نمایند. اگر چه اوضاع امنیتی و سیاسی در افغانستان چندان مطلوب نیست، ولی باز هم انگیزهٔ چین در این مدت نه تنها کاهش نیافته، بلکه تلاش های جدی تری نیز، از خود نشان داده است. اهمیت افغانستان برای چین را می توان در منابع طبیعی و دست نخورده و نیز تامین نیاز فزاینده به انرژی(۵۰ درصد انرژی چین وارداتی می باشد) دراین کشور دانست. البته نمی توان از آیندهٔ سیاسی چین در معادلات افغانستان چشم پوشی کرد.

سیاستهای چین پس از مرگ مائو (سیاست مدار انقلابی کمونیست) که در بر گیرندهٔ تعدیلاتی در اصلاحات بنیادی شد، تا به اکنون بر فتح اقتصاد دنیا به جای تسلط نظامی و سیاسی روی کشورها برنامه ریزی شده است. افغانستان با توجه به حسن سابقهٔ نسبی که با کشور چین دارد، از سرمایه گذاری های کلان اقتصادی چین در افغانستان استقبال خواهد کرد؛ چرا که فایدهٔ سرشاری را برای دو طرف به همراه خواهد داشت. همچنین داشتن مرز مشترک (صعب العبور) باعث شده که دولتمردان افغانستان علاقهٔ زیادی به روابط با چین نشان بدهند.

با توجه با آنچه گفته شد، اگر شرایط سرمایه گذاری خارجی در کشور تضمین شود، سایر سرمایه گذاران خارجی غیر از کشور چین میل و رغبت بیشتری برای حضور در افغانستان خواهند داشت. این امر نیز، فرصت بهره گیری از مزیت های نسبی، رشد اقتصادی، اشتغال‌زایی و دستیابی به دانش و تکنالوژی روز برای تولید کالاهای رقابتی در عرصهٔ بین‌المللی را می دهد. بنابراین، تسریع جریان ورود سرمایه گذاری خارجی منافع متقابلی را برای افغانستان و سرمایه گذاران بین المللی فراهم می سازد.

نتیجه گیری:

با توجه به فرصت ها و تهدیدات سرمایه گذاری خارجی و نیز نقش پر رنگ چین در منطقه و جهان به عنوان قطب اقتصادی و نیاز شدید افغانستان به بحث سرمایه گذاری خارجی می توان چشم انداز خوبی را در روابط اقتصادی با این کشور پیش بینی کرد هرچندکه دولتمردان نباید از تبعات منفی این روابط اقتصادی (خروج اسعار، ورشکستگی صنایع داخلی، بیکاری، کاهش تعرفهٔ گمرگی و...) در بلند مدت غفلت کنند.

نکتهٔ مهم دیگر اینکه با توجه به خروج نیروهای خارجی از افغانستان تا پایان سال ۲۰۱۴ میلادی و قطع کمک های خارجی، عوایدهای ناشی از استخراج نفت و دیگر معادن غنی افغانستان برای خودکفایی در کشور ضروری می باشد. با توجه به آنچه گذشت به منظور کسب بیشترین منفعت از سرمایه گذاری خارجی و همچنین کاهش تهدیدات بالقوهٔ آن، تامین ثبات سیاسی و امنیت اقتصادی، بهبود زیرساخت ها، وضع و اجرای قوانین و مقررات مناسب در افغانستان، لازم و ضروری است.

سرمایه گذاری خارجی چین در افغانستان

مرتضی رضایی — قسمت دوم

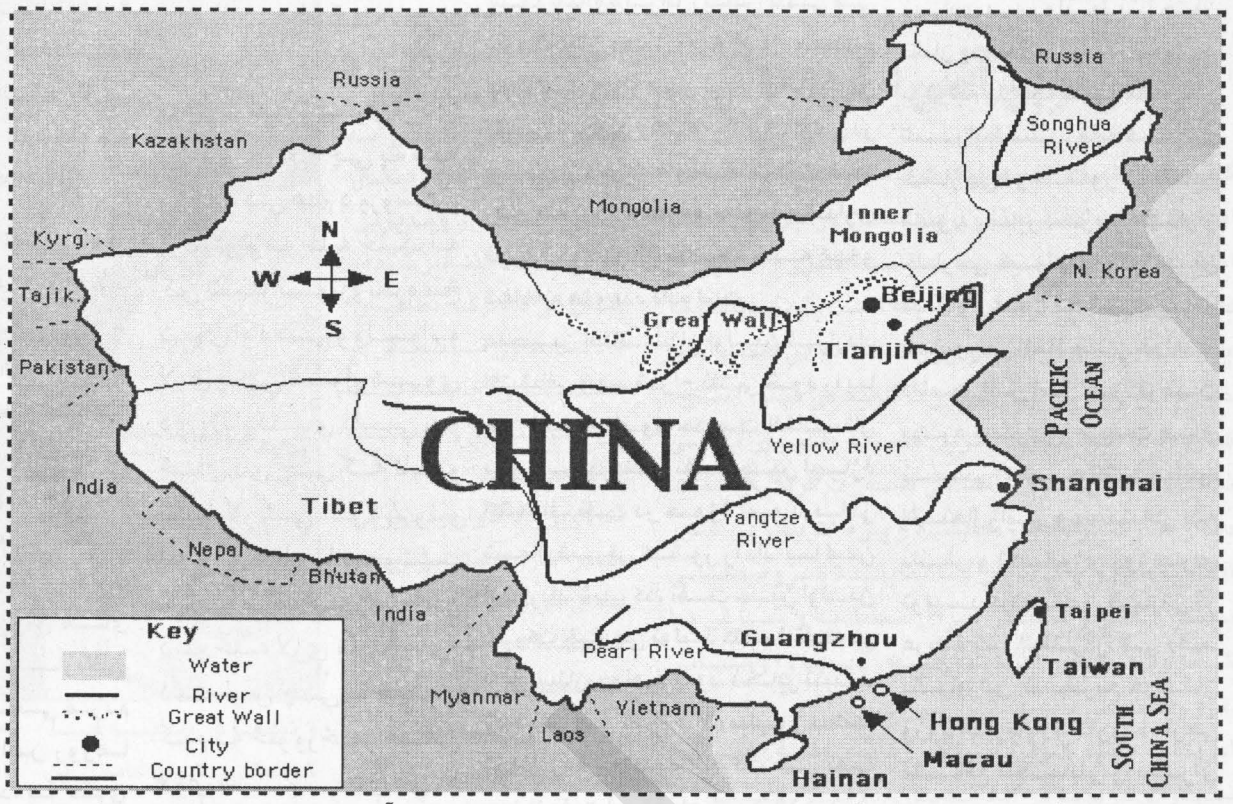

-برخی از مهمترین اهداف و مزایای بکارگیری سرمایه گذاری خارجی افزایش اشتغال و کاهش بیکاری مزمن

-افزایش عواید مردم از طریق انجام فعالیت های تولیدی و خدماتی

-توسعهٔ مهارت و مدیریت برای ارتقای توان کیفی نیروی داخلی

-بالا رفتن سطح دانش کیفی و تخنیکی جامعه

-ایجاد سرمایه و هدایت آن به سمت واحدهای فعال و مولد

-توسعه بنگاه های متوسط و خرد

-تاثیر مثبت بر موازنهٔ پرداخت ها و تشکیل سرمایه و...

-از دیدگاه سرمایه گذار خارجی

-تحصیل حداکثر فایده

-حصول اطمینان از تامین مواد اولیه

-دستیابی به بازارهای صادراتی

-بهره گیری از نیروی کار و احتمالا منابع طبیعی و سایر مواد اولیه ارزان قیمت

-کمبود فرصت سرمایه گذاری و وجود رقابت شدید در موطن اصلی و یا بالا بودن نورم تکس و...

-تهیدهای بالقوهٔ سرمایه گذاری خارجی

-از آنجایی که سرمایه گذاری خارجی، بسیار قرار بوده و به تغییرات و بحران های داخلی و بین المللی حساس است، می تواند به افزایش نوسانات و ناپایه داری در اقتصاد کشور میزبان منجر شود.

-افزایش نوسانات نورم اسعار

-افزایش و نوسانات نورم سود

-خطر افزایش مالکیت و کنترول خارجیان بر شرکت های داخلی

-خطر گسترده شدن دامنهٔ رفتار مخرب سرمایه گذاران خارجی به دلیل دنباله روی سرمایه گذران داخلی از رفتار آنها.

- تاثیر سرمایه گذاری مستقیم خارجی بر متغیرهای اقتصاد کلان.

-اقتصاد کلان در واقع مطالعه و تجزیه و تحلیل پدیده‌ها و متغیرهای کلی اقتصادی (متغیرهایی مانند سطح کل تولید جامعه و عوامل تشکیل دهندهٔ آن، سطح عمومی قیمت ها، سرمایه گذاری، سطح اشتغال، رشد اقتصادی، متوسط معاشات برای تمامی کارگران شاغل در اقتصاد و...)، بررسی روابط بین آنها به منظور پیش بینی و اتخاذ سیاست‌های مناسب در آینده و تصحیح سیاست‌ها و تصامیم اقتصادی گذشته است که از موارد تاثیر سرمایه گذاری خارجی بر این متغیر ها را می توان در موارد زیر مشاهده نمود.

کاهش نورم سود:

۱. افزایش تقاضا برای دارایی های داخلی (پیسهٔ رایج داخلی).

۲. افزایش احتمال کسب منفعت.

۳. افزایش حجم سرمایه گذاری ها به دلیل رابطهٔ معکوس بین نورم سود و سرمایه گذاری خصوصی.

۴. جریان ورود سرمایه و افزایش نقدینگی در سیستم.

کاهش نورم اسعار:

۱. تقویت ارزش و قدرت خرید پیسهٔ داخلی وکاهش تورم.

۲. عدم تمایل به تبدیل دارایی ها خود و ورود به بازارهای خارجی.

۳. کاهش میل افراد یک کشور جهت خرید دارایی های خارجی.

۴. تحت شرایط رژیم نورم اسعار شناور، جریان ورود سرمایه منجر به افزایش ارزش پیسهٔ رایج داخلی

تاثیر مثبت بر تراز پرداخت ها.

۵. افزایش جریان ورود سرمایه و عدم تعادل در حساب موازنهٔ پرداخت های یک کشور(افزایش ذخایر اثر مثبت بر تراز پرداخت).

۶ خروج سرمایه موجب پیش بینی افزایش تورم و نورم اسعار و سود و... در جهت مخالف جریان بهبود شرایط اقتصادی حرکت خواهد کرد و فرار سرمایه نیز، تشدید می گردد (اثر منفی).

افزایش رشد اقتصادی:

۱. افزایش نورم رشد اقتصادی و کاهش خروج سرمایه از کشور.

۲. افزایش تولید و اشتغال زایی و کاهش بیکاری.

۳. کاهش هزینهٔ تامین مالی برای سرمایه گذاری و امکان افزایش کسب منفعت.

۴. ورود سرمایه و کاهش قیمت سرمایه (عامل کمیاب تولید در کشور در حال توسعه).

افزایش عوایدتکسی دولت:

۱. افزایش حجم تکس های دریافتی توسط دولت.

۲. ورود سرمایه و افزایش ثروت و میزان عواید ناشی از آن.

کاهش قروض دولت:

۱. افزایش عواید دولت به واسطهٔ افزایش تکس و کاهش کسری بودجهٔ دولت.

۲. چنانچه دولت کسر بودجهٔ خود را از استقراض داخلی یا انتشار پیسه یا اسقراض خارجی تامین مالی کند، تورم و به دنبال آن خروج سرمایه را تشدید و از نظر توزیعی، قرضه را به نسل بعدی منتقل می کند.

بهبود توزیع عواید:

۱. ورود سرمایه و کاهش تورم داخلی.

۲. افزایش ارزش واقعی ثروت و عواید افراد طبقات پایین جامعه.

انتقال تکنالوژی:

۱. انتقال تکنالوژی در اثر سرمایه گذاری خارجی و نقش مهم آن در رشد اقتصادی

توسعهٔ صادرات و کاهش واردات.

۲. افزایش سرمایه گذاری خارجی و راه اندازی فابریکه های مختلف و افزایش حجم تولیدات.

۳. کاهش نیاز کشور به واردات کالای خاص و صدور مازاد تولید به کشورهای دیگر.

افزایش اشتغال:

۱. با ورود سرمایه گذاری خارجی و مشارکت جهت ایجاد و راه اندازی فابریکه های مختلف، جذب نیرو و سطح اشتغال افزایش می یابد.

نتایج آزمون های تجربی در مورد سرمایه گذاری مستقیم خارجی:

• ارتباط مستقیمی بین FDI و صادرات در کشورهای مختلف بدست آورده اند.

• هر چه اقتصاد کشورها باز تر بوده است، سرمایهٔ بیشتری را جذب نموده است. یعنی همبستگی بالایی بین درجهٔ باز بودن و جذب سرمایه گذاری خارجی مشاهده شده است.

• با توجه به عملکرد خوب سرمایه گذاری خارجی مستقیم در برخی از کشورهای در حال پیشرفت به خصوص کشورهای آسیای جنوب شرقی، بسیاری از این کشورها به استفادهٔ هر چه بیشتر از آن تمایل پیدا کرده اند. اما نکتهٔ این است که که هر چه کشوری از امکانات گسترده تری برای کاهش هزینه های تولید برخوردار باشد و سطح تکنالوژی بالاتری داشته باشد، جریان FDI با آن کشور بیشتر خواهد بود.

• عوامل مهم اثرگذار بر سرمایه گذاری خارجی به ترتیب اهمیت عبارتند از: اندازهٔ بازار ملی - نورم رشد انتظاری - امکان برگرداندن فایده و سرمایه به کشور مبدا - بهره وری و عادات نیروی کار.

سرمایه گذاری خارجی چین در افغانستان:

نیازمندی تهیهٔ مواد خام، سرمایه گذارهای های چینی را از پاکستان تا کشورهای افریقایی و امریکای لاتین کشانده است. افغانستان نیز، با سپردن قراردادهایی در حوزهٔ نفت و معادن، در سال‌های اخیر شامل این لیست شده است.

آمارها نشان می‌دهند که چین در ۹ سال گذشته با بهره گیری از سرازیر شدن کمک‌های مالی به افغانستان و در نتیجه، افزایش تقاضا برای واردات، صادرات خود به افغانستان را به سطح دو میلیارد دالر رسانده است.

چین به جای فراهم کردن کمک برای افغانستان، بر تجارت و سرمایه گذاری مستقیم خارجی (FDI) تمرکز دارد. شرکت (ام. سی. سی) چین در مزایدهٔ سال ۲۰۰۸ در رقابت با شرکت‌های قزاقستان، روسیه، امریکا و کانادا توانست، بزرگترین قرارداد صنعتی افغانستان، استخراج معدن مس «عینک» را از آن خود کند. این معدن در ولایت لوگر در ۴۵ کیلومتری جنوب کابل قرار دارد و ارزش آن ۴،۴ میلیارد دالر

ص ۳

معیار های بین المللی حقوق بشر برای تطبیق قوانین

وضعیت های اضطراری: وضعیت اضطرار باید بطور رسمی و قبل از اتخاذ تدابیر استثنایی اعلام گردد.

این پیام از طرف کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان تقدیم گردید

ارادهٔ ورځپاڼه یوازې دسرلیکنې ننګه ګوې، نورې لیکنې دلیکوال خپل نظر دی، ورځپاڼه یې مسوولیت پر غاړه نه اخلي.

حق الاشتراک:
قیمت یک شماره: (۵) افغانی
سالانه: ۲۰۰۰ افغانی
شش ماهه: ۱۰۰۰ افغانی
برای موسسات و سفارتخانه ها:
سالانه ۳۰۰ دالر امریکایی
شش ماهه ۱۵۰ دالر امریکایی

مرکز نشرات افغان
روزنامهٔ ملی اراده
موسس و صاحب امتیاز: حاجی سید داؤد
مدیر مسوول: استاد مرتضی فرحتیار
موبایل: ۰۷۹۷۲۵۳۱۶۴
Farhatyarm@yahoo.com
معاون: خادم احمد
موبایل: ۰۷۰۰ ۵۹۶۲ ۰۵
Khadem.kabul@yahoo.com

ادیتور پشتو: مجیب الرحمن امیری
موبایل: ۰۷۰۸۸۸۷۰۶۶
دیزاین: انجنیر محمدجمیل "امیری"
همکار تخنیکی: محمدجمیل "احمدی"
مسوول توزیع و بازاریابی: عبدالسمیع
۰۷۰۰۲۴۴۳۸۴
ایمیل:
erada.daily@yahoo.com
آدرس: دهمزنګ، عقب سینمای بریکوت، سرک اول کارته چهار.

ERADA DAILY
Afghan Media Resource center
Establisher and Concessionaire:
Haji sayed Daud
Editor in chief: Farhat yar
Editor: Khadem Ahmad
Pashto Editor: Mojiburahman Amiri
Designer: Eng, Mohammad Jamil Amiry
Address: Behind Baree kout-cinema,
first street of karti-e-char
Email: erada.daily@yahoo.com